

CZESŁAW IBERSZER
ur. 1915; Kazimierz Dolny

Miejsce i czas wydarzeń	Kazimierz Dolny, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Kazimierz Dolny, II wojna światowa, okupacja niemiecka, Niemcy, narty, kuźnia

Niemcy w Kazimierzu Dolnym podczas II wojny światowej

Do Kazimierza weszło bardzo mało Niemców, bo oni poszli przez Puławy, kilkunastu może było Niemców, trochę w urzędzie, to było bardzo niewidoczne.

Była jesień, może wczesna zima, ja jeździłem długi czas na nartach, nabrałem ochoty, wziąłem narty i poszedłem przez Rynek w kierunku kościoła, chciałem pójść na Krzywą Górę. I od spodu baszty zjechałem na Puławską, to jest taki bardzo mocny zjazd. Nagle z domu Kifnera, z naprzeciwka, idzie do mnie jakiś Niemiec, ale był tak ubrany normalnie, nie jak wojskowy, choć miał wszystkie niemieckie emblematy. On do mnie mówi: „Proszę pana, proszę pana! – stanąłem – Gdzie to można kupić?” – i pokazał na narty. Ja mówię: „To stolarz mi zrobił”. Nie było wtedy nart w sklepach w Kazimierzu, może były w Puławach, może w Lublinie. Wtedy było to rzadkie, mało używane. Ja się wtedy najadłem strachu, myślałem, że zabierze mi te narty, ale on poszedł dalej. Ja pojeździłem jeszcze trochę z góry, ale więcej tam nie poszedłem. Mogłem pójść w inną stronę, nie przez Rynek, ale człowiek nieraz głupieje, myślałem, że mogę trafić na jakiegoś łobuza, Niemca, który mógł mi zabrać narty.

Wtedy pracowałem z ojcem w kuźni i starałem się być umazany, żeby czeladnicy kowalscy nie zwrócili na mnie uwagi, a tymczasem ci Niemcy zwrócili na mnie uwagę, bo wybrali ojca jako najlepszego rzemieślnika, bo tabory kuł, konie podkuwał, robił naprawy w ich taborach. I ja pisałem rachunki, inne rzeczy, bo znam niemiecki i szedłem do klasztoru, gdzie oni mieszkali, ten cały Wermacht. Tam esesmani mieli swój odcinek i w piwnicach więzili aresztowanych, zanim ich na miejscu wystrzelali albo wieźli gdzie indziej, na przykład do Lublina, lubelski Zamek był duży, miał dużo pomieszczeń.

Data i miejsce nagrania	2007-10-19, Warszawa
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Elżbieta Zasempa, Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"